

**BÁO CÁO
TỔNG KẾT 6 NĂM TRIỂN KHAI THỰC HIỆN LUẬT HỘ TỊCH**

Thực hiện văn bản số 1152/UBND-TP ngày 07/7/2022 của UBND huyện Hoàng Hóa về việc xây dựng báo cáo tổng kết 06 năm triển khai thi hành Luật hộ tịch, UBND xã Hoàng Đạt báo cáo tổng kết 06 năm triển khai thi hành Luật hộ tịch như sau:

Phần thứ nhất

TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN LUẬT HỘ TỊCH VÀ CÁC VĂN BẢN QUY ĐỊNH CHI TIẾT THI HÀNH

I. Kết quả công tác chỉ đạo, tổ chức triển khai thi hành Luật hộ tịch

1. Việc chỉ đạo, xây dựng và tổ chức thực hiện Kế hoạch triển khai thi hành Luật hộ tịch

Được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của UBND huyện, ngay từ khi luật hộ tịch có hiệu lực và triển khai thực hiện. UBND xã đã chỉ đạo các ngành, cán bộ công chức chuyên môn nghiêm túc triển khai thực hiện. Hàng năm, UBND xã đều ban hành kế hoạch về trọng tâm công tác tư pháp, trong đó đặc biệt quan tâm đến việc thực hiện công tác hộ tịch. UBND xã kịp thời chỉ đạo công chức chuyên môn thực hiện đầy đủ các yêu cầu của cấp trên, đồng thời bám sát vào kế hoạch ban hành từ đầu năm để triển khai thực hiện, từ đó hàng năm đều thực hiện tốt theo kế hoạch đề ra.

2. Việc rà soát các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến Luật Hộ tịch, đề xuất sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới các văn bản quy phạm pháp luật bảo đảm thi hành hiệu quả Luật Hộ tịch

3. Công tác tổ chức quán triệt thực hiện, tuyên truyền, phổ biến Luật Hộ tịch và các văn bản quy định chi tiết thi hành

Công tác tuyên truyền, phổ biến Luật hộ tịch, các văn bản hướng dẫn thi hành được UBND xã đặc biệt quan tâm. Hàng năm UBND xã tổ chức các buổi trợ giúp pháp lý, tuyên truyền pháp luật trong đó thường xuyên lồng ghép tuyên truyền về luật hộ tịch và các văn bản hướng dẫn để nhân dân nắm được và thực hiện. Từ đầu năm 2016 đến hết ngày 31/12/2021, UBND xã đã phối hợp với các

ngành đoàn thể xã tổ chức 10 buổi tuyên truyền pháp luật, trong đó có lồng ghép về nội dung luật hộ tịch và các văn bản hướng dẫn với khoảng 900 người tham dự. Nhìn chung đa phần những người tham dự các hội nghị đều nắm bắt cơ bản và nhận thức về trách nhiệm nghĩa vụ đăng ký các sự kiện hộ tịch. Bên cạnh công tác tuyên truyền qua hội nghị UBND xã thực hiện tuyên truyền qua đài truyền thanh, một tuần với một bài viết tuyên truyền về luật hộ tịch và các văn bản hướng dẫn, ngoài ra còn phát tờ rơi đến tay người dân về thực hiện luật hộ tịch với tổng số tờ rơi phát ra khoảng 800 tờ rơi tuyên truyền về thực hiện luật hộ tịch và dịch vụ công trực tuyến mức độ 3. Nhìn chung công tác tuyên truyền phổ biến luật hộ tịch và các văn bản hướng dẫn được UBND xã đặc biệt quan tâm với nhiều hình thức tuyên truyền phong phú mang lại hiệu quả thiết thực.

Hàng năm trong quá trình thực hiện khi có các văn bản mới hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ của cấp trên luôn được phòng tư pháp huyện hướng dẫn triển khai thực hiện kịp thời và hiệu quả nên hàng năm UBND xã không có văn bản đề nghị hướng dẫn về nghiệp vụ.

4. Việc bố trí đội ngũ công chức làm công tác hộ tịch, công chức được đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ, cấp chứng chỉ bồi dưỡng nghiệp vụ hộ tịch

UBND xã có 02 công chức Tư pháp hộ tịch (trong đó có 01 công chức được chuyển sang từ năm 2020), năng lực của các công chức đáp ứng được nhiều vụ công việc về hộ tịch và nhiệm vụ được giao. Công chức Tư pháp hộ tịch hiện đều được đào tạo bồi dưỡng về chuyên môn nghiệp vụ chuẩn theo quy định hiện hành,

5. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong đăng ký và quản lý hộ tịch và kết quả triển khai Đề án Cơ sở dữ liệu hộ tịch điện tử, Nghị định số 87/2020/NĐ-CP của Chính phủ

Có 01 máy tính cá nhân của công chức tư pháp dành riêng phục vụ cho việc đăng ký hộ tịch máy tính được kết nối Internet, cài đặt mạng Lan nội bộ, cài đặt các phần mềm phục vụ cho công tác đăng ký hộ tịch, bên cạnh đó UBND xã còn trang bị 01 máy in, chưa có máy Scan phục vụ cho công tác đăng ký hộ tịch, ngoài ra còn trang bị 01 máy tính có kết nối Internet tại bộ phận một cửa để phục vụ công dân thực hiện tra cứu và đăng ký hộ tịch theo dịch vụ công mức độ 3, 4.

Sau khi luật hộ tịch có hiệu lực UBND xã thực hiện đăng ký các sự kiện hộ tịch và quản lý hộ tịch qua phần mềm của bộ Tư pháp, qua thực tế thực hiện cho thấy tính liên thông kết nối giữa các cơ quan đảm bảo cho thực hiện liên thông các thủ tục cho công dân.

Nhìn chung phần mềm của bộ Tư pháp sau nhiều lần nâng cấp đã cơ bản đáp ứng được công tác đăng ký, quản lý dữ liệu hộ tịch của UBND xã, góp phần chuyển biến trong việc đăng ký hộ tịch cũng như quản lý hộ tịch của xã, các trường hợp thực hiện đăng ký hộ tịch được thực hiện nhanh gọn, đảm bảo tính chính xác, công tác khai thác dữ liệu hộ tịch phục vụ công dân, phục vụ báo cáo số liệu khi cần số liệu được thuận lợi đảm bảo thực hiện tốt nhiệm vụ.

6. Việc giải quyết theo thẩm quyền các khiếu nại, tố cáo liên quan đến hộ tịch (nếu có)

UBND xã luôn thực hiện tốt các sự kiện đăng ký hộ tịch nên từ khi luật hộ tịch có hiệu lực triển khai thực hiện, UBND xã không nhận được khiếu nại hay tố cáo liên quan đến công tác giải quyết hộ tịch.

Kể từ khi luật hộ tịch có hiệu lực và triển khai thực hiện đến nay công tác phối hợp giữa cơ quan tư pháp với công an, y tế, giáo dục, Tòa án luôn đảm bảo thực hiện theo đúng tinh thần của luật, đảm bảo các thủ tục đăng ký hộ tịch của công dân được nhanh gọn thuận tiện cho công dân đảm bảo sự hài lòng của công dân khi đăng ký hộ tịch. Đặc biệt là sự phối hợp giữa cơ quan tư pháp, công an, bảo hiểm xã hội trong việc thực hiện thủ tục liên thông đăng ký khai sinh, đăng ký thường trú và cấp thẻ bảo hiểm y tế được người dân đánh giá cao.

Bên cạnh những thuận lợi trong việc triển khai thực hiện thì còn gặp một số khó vướng mắc:

Nhận thức của người dân còn chưa đồng đều dẫn đến triển khai đăng ký hộ tịch theo dịch vụ công trực tuyến còn khó khăn đa số các trường hợp đăng ký liên thông còn chủ yếu cán bộ nhập giúp công dân để thực hiện.

II. Đánh giá kết quả giải quyết các việc hộ tịch

1. Nhận xét, đánh giá tình hình giải quyết các việc hộ tịch

Việc đăng ký các sự kiện hộ tịch của công dân được UBND xã giải quyết kịp thời đúng quy định của luật hộ tịch và các văn bản hướng dẫn thi hành, các

sự kiện hộ tịch đều được giải quyết và trả công dân đúng hạn và trước hạn và được nhân dân đánh giá cao về tinh thần trách nhiệm.

Các sự kiện đăng ký hộ tịch về đăng ký khai tử được giải quyết nhanh, kịp thời kể cả ngày nghỉ và khi có yêu cầu UBND xã tổ chức đăng ký khai tử tại nhà cho người quá cố.

Việc thay đổi, cải chính hộ tịch chỉ có ít trường hợp và chủ yếu là các trước hợp đăng ký trước đây do nhầm lẫn, thiếu sót.

Về cơ bản việc giải quyết các sự kiện hộ tịch trên địa bàn xã đáp ứng yêu cầu của công dân, việc giải quyết hộ tịch đúng quy định của pháp luật.

2. Nhận xét, đánh giá việc áp dụng các quy định của Luật hộ tịch và các văn bản quy định chi tiết thi hành trong quá trình giải quyết các việc hộ tịch

Về cơ bản luật hộ tịch có sự thống nhất, đồng bộ với Bộ luật dân sự, Luật hôn nhân và gia đình, luật nuôi con nuôi và các văn bản khác. Các quy định của Luật hộ tịch về giải quyết các sự kiện hộ tịch có sự thống nhất với các luật trên tạo sự thuận lợi cho việc giải quyết các việc hộ tịch.

Từ khi luật hộ tịch có hiệu lực việc giải quyết các thủ tục đăng ký hộ tịch được nhanh gọn, đúng quy định của luật và các văn bản hướng dẫn thi hành, bên cạnh đó một số quy định về đăng ký hộ tịch còn khắt khe dẫn đến công dân khó thực hiện như việc; nhận cha, mẹ con đòi hỏi cần có giấy tờ chứng minh quan hệ cha con, dẫn đến công dân còn gặp khó khăn trong việc thực hiện.

Về công tác phát hành, sử dụng các loại sổ, biểu mẫu hộ tịch được thuận lợi hơn so với trước đây. Khi luật hộ tịch có hiệu lực việc nhập sổ hộ tịch công chức Tư pháp hộ tịch chỉ phải nhập một quyển so với trước đây phải nhập hai quyển, từ đó giảm thời gian cho cán bộ hộ tịch để thực hiện các nhiệm vụ và thời gian giải quyết trả kết quả cho công dân cũng nhanh hơn, các biểu mẫu hộ tịch được hướng dẫn chi tiết bố cục khoa học tạo thuận lợi cho công dân khi đi khai. Việc Lưu trữ sổ hộ tịch được UBND xã lưu giữ theo quy định của pháp luật và các văn bản hướng dẫn.

Hàng năm các sự kiện đăng ký hộ tịch như việc đăng ký khai sinh, kết hôn, xác nhận hôn nhân, thường năm sau cao hơn năm trước.

Từ khi thông tư 05/2015 được triển khai thực hiện việc thực hiện liên thông các thủ tục hành chính được thuận lợi và được công dân hưởng ứng.

Khi có sự kiện đăng ký khai sinh công dân được cán bộ một cửa hướng dẫn giải thích để công dân lựa chọn thực hiện thủ tục liên thông, đa số công dân sau khi được cán bộ một cửa hướng dẫn đều đồng thuận thực hiện thủ tục đăng ký liên thông, một số nhỏ công dân vì lý do cá nhân nên vẫn thực hiện thủ tục thông thường.

Các thủ tục liên thông đã được thực hiện đồng bộ nên thuận lợi cho công trong giao dịch hành chính và dần nâng cao nhận thức trong nhân dân.

UBND xã luôn quan tâm chỉ đạo sát sao trong việc thực hiện các thủ tục liên thông để công dân thực hiện được thuận lợi, nhanh gọn, đa số các thủ tục được trả đúng hạn và trước hạn cho công dân.

Phần thứ hai

NHỮNG KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC TRONG QUÁ TRÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN LUẬT HỘ TỊCH VÀ CÁC VĂN BẢN QUY ĐỊNH CHI TIẾT THI HÀNH

1. Những khó khăn, vướng mắc.

- Khó khăn vướng mắc trong việc áp dụng các quy định của Luật hộ tịch

Giữa các quy định của luật, các văn bản hướng dẫn thi hành luật và thực tế phát sinh các sự kiện hộ tịch còn chưa thống nhất dẫn đến khó khăn trong một số trường hợp đăng ký hộ tịch, có trường hợp chưa đăng ký hộ tịch được cho công dân.

Thực tế trên địa bàn xã gặp rất nhiều trường hợp công dân đi đăng ký lại khai sinh nhưng lại mất giấy tờ tùy thân, trong đó có những trường hợp người đăng ký lại khai sinh là người cao tuổi sống độc thân, không vợ chồng con cái và không có anh chị em.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 2 nghị định 123/2015/NĐ-CP thì “Người yêu cầu đăng ký hộ tịch, cấp bản sao trích lục hộ tịch xuất trình bản chính một trong các giấy tờ là hộ chiếu, chứng minh nhân dân, thẻ căn cước công dân hoặc giấy tờ khác có dán ảnh và thông tin cá nhân do cơ quan có thẩm quyền cấp, còn giá trị sử dụng (sau đây gọi là giấy tờ tùy thân) để chứng minh về nhân thân”.

Vậy với trường hợp trên thì xuất trình thế nào và đăng ký lại khai sinh ra sao khi tờ khai đăng ký lại khai sinh cũng có nội dung giấy tờ tùy thân của người yêu cầu. Để khắc phục tình trạng trên, người yêu cầu đăng ký lại khai sinh có thể ủy quyền cho người khác thực hiện thay, Tuy nhiên, Theo quy định tại **Điều 2** Thông tư số 15/2015/TT-BTP

“... Việc ủy quyền phải được lập thành văn bản, được công chứng, chứng thực theo quy định của pháp luật; phạm vi ủy quyền có thể gồm toàn bộ công việc theo trình tự, thủ tục đăng ký hộ tịch từ khi nộp hồ sơ đến khi nhận kết quả đăng ký hộ tịch.

Trường hợp người được ủy quyền là ông, bà, cha, mẹ, con, vợ, chồng, anh, chị, em ruột của người ủy quyền thì văn bản ủy quyền không phải công chứng, chứng thực, nhưng phải có giấy tờ chứng minh mối quan hệ với người ủy quyền”

Vậy nếu công dân yêu cầu đăng ký lại khai sinh trong trường hợp trên mà ủy quyền cho một người khác thực hiện thay, thì Việc ủy quyền phải được lập thành văn bản, được công chứng, chứng thực theo quy định của pháp luật. Trong khi theo quy định tại Điều 24 nghị định 23/2015/NĐ-CP: Người yêu cầu chứng thực chữ ký của mình phải xuất trình các giấy tờ sau đây: Bản chính hoặc bản sao có chứng thực Giấy chứng minh nhân dân hoặc Hộ chiếu còn giá trị sử dụng; Giấy tờ, văn bản mà mình sẽ ký.

Do đó, công chức tư pháp hộ tịch còn lung túng khi thực hiện thủ tục đăng ký lại khai sinh trong những trường hợp nêu trên.

Thứ hai, Đăng ký khai sinh kết hợp nhận cha, mẹ, con

Nghị định 123/2015/NĐ-CP và Thông tư số 15/2015/TT-BTP quy định cho phép kết hợp thủ tục nhận cha, mẹ, con và ĐKKS. Tuy nhiên, hiện tại có tình trạng nhiều phụ nữ Việt Nam đã kết hôn nhưng cuộc sống chung không hạnh phúc, hôn nhân không duy trì được, thực tế quan hệ vợ chồng đã chấm dứt nhưng chưa làm thủ tục ly hôn mà đã lại có quan hệ chung sống với người đàn ông khác và sinh con.

Theo quy định của Luật Hôn nhân và gia đình, phải được xác định là con chung của hai vợ chồng (mặc dù người chồng không phải là người cha trên thực tế của đứa trẻ), Nếu để chồng hợp pháp đứng tên cha, thì người cha trong giấy khai sinh của con lại không phải là cha đẻ, và cả ba người đều không đồng ý;

Nếu để người mẹ khai sinh theo thủ tục mẹ đơn thân sinh con thì sai luật, bởi đứa trẻ sinh ra là con chung trong thời kỳ hôn nhân; Nếu khai sinh để tên cha là người bố đẻ, thì công chức tư pháp hộ tịch lại không dám làm trái luật. Nếu người mẹ có yêu cầu đăng ký việc nhận cha (người cha trên thực tế) của trẻ em kết hợp với thủ tục ĐKKS để khai sinh theo đúng thông tin về cha mẹ hoặc ĐKKS theo diện con chưa xác định được cha thì cơ quan ĐKHT không giải quyết được.

Do khoản 2 Điều 88 Luật Hôn nhân và gia đình quy định: “Trong trường hợp cha, mẹ không thừa nhận con thì phải có chứng cứ và phải được Tòa án xác định”; khoản 1 Điều 88 Luật Hôn nhân và gia đình cũng quy định: “Người không được nhận là cha, mẹ của một người có thể yêu cầu Tòa án xác định người đó là con mình”, nên yêu cầu xác định cha cho con của người mẹ trong trường hợp này thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân, không thuộc thẩm quyền của cơ quan ĐKHT. Nhưng thực tế, đa phần người dân phản ánh Tòa án có thẩm quyền không thụ lý giải quyết hoặc có tiếp nhận nhưng sau đó đình chỉ việc giải quyết vì cho rằng không có “tranh chấp”, dẫn đến việc trẻ em không được ĐKKS kịp thời hoặc ĐKKS nhưng với thông tin về người cha không đúng thực tế, vì vậy, cần thiết phải có quy định hướng dẫn xác định thẩm quyền giải quyết để bảo đảm quyền lợi của trẻ em.

2. Nguyên nhân

a. Nguyên nhân khách quan

Các sự kiện hộ tịch phát sinh mới mà luật và các văn bản hướng dẫn chưa kịp thời điều chỉnh dẫn đến khó khăn trong việc thực hiện

Các văn bản hướng dẫn còn chưa cụ thể chi tiết để điều chỉnh hết các sự kiện hộ tịch xảy ra trong thực tế dẫn đến một số sự kiện hộ tịch cán bộ tư pháp còn khó khăn trong việc áp dụng luật.

- Do cơ sở vật chất chưa đảm bảo cho việc đăng ký hộ tịch
- Do các văn bản pháp luật liên quan đến hộ tịch còn chồng chéo, chưa cụ thể, chưa dự liệu được các sự việc diễn ra phức tạp trong quá trình thực tế,

b. Nguyên nhân chủ quan

Nhận thức và trình độ của người dân không đồng đều dẫn đến việc áp dụng thực hiện các thủ tục liên thông, dịch vụ công mức độ 3,4 còn gặp khó khăn.

Đa số người dân vẫn còn giao dịch các thủ tục hành chính trực tiếp tại một cửa dẫn đến việc thực hiện giao dịch điện tử các sự kiện hộ tịch còn gặp khó khăn.

Phần thứ ba.

ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

- Để việc triển khai Luật Hộ tịch được thống nhất, đồng bộ, có hiệu quả thì Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành sớm tham mưu cơ quan thẩm quyền ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành Luật Hộ tịch như:

+ Nghị định quy định về thủ tục cấp Sổ định danh cá nhân cho trẻ em khi đăng ký khai sinh; việc kết nối, cung cấp, trao đổi thông tin giữa Cơ sở dữ liệu hộ tịch điện tử và Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư.

+ Nghị định quy định việc quản lý, sử dụng Cơ sở dữ liệu hộ tịch điện tử và đăng ký hộ tịch trực tuyến.

- Bộ Tư pháp cần phải có kế hoạch, chương trình tập huấn chuyên sâu hơn nữa cho cán bộ làm công tác hộ tịch để đội ngũ này có thể nắm bắt được và áp dụng vào thực tế tại địa phương.

- Đề nghị Bộ Tư pháp kiến nghị sửa đổi quy định tại khoản 6 Điều 22 Nghị định số 123/2015/NĐ-CP ngày 15/11/2015 của Chính phủ quy định “Trường hợp cá nhân yêu cầu cấp lại Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân để sử dụng vào mục đích khác hoặc do Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân đã hết thời hạn sử dụng theo quy định tại Điều 23 của Nghị định này, thì phải nộp lại Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân đã được cấp trước đó”. Tại vì quy định này triển khai trên thực tế gặp khó khăn, cụ thể:

+ Trường hợp cá nhân được cấp Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân để sử dụng vào mục đích khác đã nộp giấy này khi làm các thủ tục liên quan, nay muốn cấp lại Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân thì không thể có Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân đã được cấp trước đó để nộp lại theo quy định.

+ Trên thực tế phát sinh một số trường hợp đề nghị cấp lại Giấy xác nhận tình trạng hôn nhân do bị mất.

Trên đây là báo cáo tổng kết 06 năm triển khai thi hành Luật Hộ tịch của UBND xã Hoàng Đạt./.

Nơi nhận:

- Phòng Tư pháp huyện (để b/c);
- Lưu: VT, TP.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**

Nguyễn Việt Diện